

Kanarinac

Mali žuti kanarinac živi u ulici Slobode, u malom stanu s dva stanara.

Ne živi tamo dugo. Ili možda živi. Ustvari se ne sjeća. Ne sjeća se puno toga iz djetinjstva. Tek pokoji nasumični događaj. Poneki mamin nježni pogled, tatino dugačko perje, slamnato gnijezdo. Uvijek žuto svjetlo i stotine drugih kanarinaca. Svega se sjeća pomalo, svega nedovoljno. Sve je samo na tragu pravog sjećanja. Sve je previše daleko, mutno, crno. Malo se toga sjeća. Ni ne zna koliko je vremena prošlo. Ne zna koje je vrijeme sada. Ima problema sa sjećanjem. Često se pita koji je dan, koliko je sati. Nije siguran. Ne zna.

Mali kanarinac se ne sjeća mnogo toga, stvarno ne. No sjeća se ponešto. I sjeća se kako je život izgledao kada je tek došao ovdje. Sjeća se nagla bljeska svjetlosti i dvaju naguranih lica van krletke, odraz znatiželje. Uzbuđeno su ga promatrala. Ono veće, s dugom kosom, gurnulo je prste između rešetaka i krenulo prema njemu. Uplašen, odmaknuo se, ali prsti su nastavili. Ne znajući kako se obraniti, prestrašen, ugrizao je. Lice je vrisnuo i ubrzo je nastala strka. Lice se strahovito zacrvenilo i agresivno počelo vikati na njega, pritom udarajući po rešetkama. Kanarinac se iz straha sasvim sklupčao, ne shvaćajući što je učinio krivo. Ta samo nije htio da ga se dira, nije mu to bilo ugodno. Mali kanarinac je drhtao, sklupčan, stisnut, nakostriješena perja, no crveno lice nije bilo briga. Vrištanje se nastavilo dok se drugo lice nije umiješalo i odvuklo prvo. Užasnut, grozničavo je drhtao. Nije razumio gdje je pogriješio. Bio je uplašen, nervozan, izgubljen. Stoga učini ono jedino što zna- zapjeva. Zapjevao je pjesmu koju ga je naučila mama. Uspavanku. Zapjevao je pjesmu koja je bila jedino, kristalno jasno, stvarno sjećanje koje ima. Jedino na ovome svijetu za što je siguran da je stvarno. Stoga zapjeva. Glasno. Jasno. Kao da nešto traži. Jer i traži. Traži sebe. Sam je. Tako je sam, tako uplašen. Ne zna gdje je, što se događa. Traži put, izlaz.

No ubrzo dolazi glasan udarac. Šipka pod nogama zadrhti, a on krikne. Još jedan udarac. Sve se trese, odzvanja tim užasnim, metalnim zvukom. „Začepi!“ Kanarinac je tako uplašen. Hladno mu je. Ponovno zapjeva jer je to jedino što zna. I ponovno sve zadrhti, ponovno metal odzvoni. Čvrsto stisne oči kao da će to otjerati sve loše oko njega. Kao da će to zaustaviti glasne psovke s druge strane, kao da će to zaustaviti podrhtavanje. Kada bi barem znao što čini krivo. U čemu griješi? Zašto ga se ovako kažnjava? Samo je zapjevao. Zar je to pogrešno? Je li to doista krivo? Treba li ga se ovako kažnjavati zbog toga? Zar je to tako loše?

Preko rešetki biva bačena stara krpa i kanarinčev svijet najednom postane prazna, sveobuhvatna tama. Nadalje, većinu vremena svijet je bio mrkli mrak. Isprva se bojavao, no s vremenom ga je prigrlio i bio sretan svaki put kada bi se suočavao s njim, a ne sa svjetlošću. Jer je svjetlost donosila lica, a to je uvijek boljelo. One sekunde kada bi ugledao lice duge kose, automatski bi se ukočio, umirio i sklupčao, pripremajući se za neizbježno. Ponekad bi to lice počelo iznenada vikati na njega, ako bi ga slučajno zamijetilo. Često bi ga u tim prigodama uspoređivalo s drugim kanarincima. „Zašto nisi kao ovaj? Zašto ti ovako ne pričaš? Pričaj!“, „Kako ona može, a ti ne možeš? Što nije u redu s tobom?!“ Često je i tražilo od njega da napravi nešto pa se strahovito deralo kada ne bi. Često mu se uskraćivala hrana ako bi ga naljutio. Nekada bi dlakavo lice pokušalo obraniti kanarinca, no to bi uvijek završilo glasnom, preglasnom svađom između lica i u konačnici bi dlakavo lice napustilo stan.

Mali kanarinac je bio tako umoran. Bio je tako iscrpljen. Od stalne buke, stalnog deranja. Čak i kada se nije deralo na njega, netko se stalno svađao. Bilo mu je dosta svađe. Bilo mu je dosta stalno biti u strahu, u pripravnosti. Predviđati kakve je volje lice tog dana, hoće li ga ostaviti na miru ili će opet biti kažnjavan. Bio je iscrpljen od stalne negative, stalnog pritiska. Samo je htio da ga se ostavi na miru. Samo je htio jedan dan provesti bez straha, bez grča. Bez razmišljanja, bez potrebe da stalno bude u tuđoj glavi kako ne bi učinio nešto pogrešno.

„Misliš da bi ti drugdje bilo bolje? Nisi ni svjesna koliko sreće imaš sreće što si tu“, „Misliš da bi te drugi trpjeli? Da bi ti dali koliko ti mi dajemo? Ne zahvalno derišete“, „Odvratna si, gadiš mi se. Da te bar nikada nisam kupila“, „Znaš što ti želim? Želim da jednog dana i ti dobiješ ovako nezahvalnu i pokvarenu kćer, pa da vidiš kako je to. Želim ti da jednog dana i ti ovako patiš. E to ti želim. Baš tako. Jer ne zaslužuješ bolje“, „Što se mene tiče, možeš slobodno otići. Nađi si drugu mamu. Kada su svi tako bolji od nas, odi onda. Misliš da ćeš nekome faliti? Nećeš. Ako išta, bit će nam bolje. Konačno ćemo se riješiti tereta“.

Mali kanarinac je uvijek uplašen. Boji se buke, potresa. Boji se crvena, velika lica, urezanog u njegovo sjećanje. Boji se prstiju. Mali kanarinac se stalno pita gdje je pogriješio. Zašto je ovako kažnjavan? Što je učinio? Često se pita koji je danas dan. Koje je doba dana? Koliko je već prošlo? Hoće li ikada moći otpjevati pjesmu za kojom uvijek žudi? Hoće li ikada postojati prilika u kojoj neće osjećati potrebu da pjeva pjesmu?

Mali kanarinac živi u ulici Slobode u premalom stanu. Ponekad noću, kada ne može zaspati, dopusti si zamišljati. Dopusti si zamišljati kako bi to bilo poletjeti. Kako bi to bilo kada ne bi sputavan oštrim, čeličnim rešetkama. Kako bi to bilo kada bi najednom nestale? Bi li to fizički osjetio? Kao neki olakšanje? Da je konačno slobodan? Ili možda uopće ne bi primijetio da ih više nema? Nakon toliko godina unutar njih, možda od navike ne bi ni shvatio. Kako bi to bilo odjednom poletjeti? Raširiti bolna, zakržljala krila i vinuti se u zrak? Njegova jadna, od tromosti oslabljena krila? Bi li ih uopće mogao raširiti? Koristiti ih? Je li možda izgubio tu sposobnost? Je li zauvijek osuđen na četiri zida rešetaka? Hoće li ikada pobjeći? Odletjeti? Želi li to? *Može li to? Može li napustiti ovo? Može li?*

Mali kanarinac je odavno je prestao pokušavati. Isprva se silno trudio. Zazivao je pomoć. Glasno je vikao, iz sveg glasa. Mahao je krilima, letio. No svaki put bi naišao na rešetke i ozlijedio se. Počeo je skakati uokolo. Tražio je u svakom kutku rupu u rešetkama, izlaz. Glasno je vikao, možda ga ne čuju. No uvijek bi se pred njim našlo ogromno, crveno lice koje bi snažno udarilo po rešetkama, urlalo, dok u konačnici ne bi prestao. Svaki dan. Mali kanarinac bi zazivao roditelje, tužno plačući, nakon čega bi uslijedilo glasno vikanje, snažni potresi pa čak i čvrsto hvatanje u snažnu, kipuće vruću šaku, čiji bi dodir osjećao satima poslije. Mogao je samo slabašno vrištati i plakati, plakati, plakati. No s vremenom je postao preumoran. Grlo ga je boljelo. Krila su ga boljela. Nije mogao letjeti. Nije ima snage niti skakati. Bojao se pjevati. S vremenom je prestao zvati. S vremenom je shvatio da nitko neće doći. Prestao pokušavati. Tek si je povremeno dopustio zamišljati kako bi to bilo poletjeti, osloboditi se. Kako bi mu vjetar strujao tijelom, nosio ga nebom. Kako bi se plavetnilo prostiralo svugdje oko njega, koliko bi mu silno godio svjež zrak. Ispružena krila. On u svojoj punoj veličini, potpuno ispružen, potpuno slobodan. Ispružio bi svako pero na tijelu, želeći svijetu reći da je tu. Da postoji. Da je preživio. Da je sada slobodan. Da se sada može raširiti cijelim tijelom. Da sada napokon ne zauzima previše mjesta. Da sada nije teret ili dodatna briga pa se ne mora sklupčati, grbiti i skrivati. Da ne mora biti mali, manji nego što već je. Da sada za njega ima mjesta na ovom svijetu. Da on diše. Da mu je to dozvoljeno. Da to smije, da to *može*.

Mali kanarinac živi u ulici Slobode i zadnje što on jest je slobodan. Nikada više ne zamišlja kako bi to bilo letjeti. Previše boli. Ne zna koji je dan. Svaki je isti. U boli je. Bole ga krila, noge, grlo. No najviše ga bole prsa. Iznutra, s lijeve strane, slabašni mali organ. Boli ga više od slomljenih krila, više od umornih nožica. Boli posebno vrstom boli koja nikada ne prestaje.

Kanarinac više nije uplašen. Nema toga što već nije vidio, doživio. Sada je samo izmoren. Sada samo želi da bol prestane. Želi da više nije ovdje, želi odletjeti. Ali sada zna bolje. Sada zna da to nije moguće. Da se to nikada neće dogoditi. Da sada, i kada bi mogao, ne bi otišao. Jer sada zna da je slomljen, strgan preko mogućnosti popravka. I da bi samo prenio svu svoju bol, negativno iskustvo, sve svoje negativne, ružne osjećaje na druge. Samo bi povrijedio druge, onako kako je on bio povrijeđen. Mali kanarinac sada shvaća ono što su mu je govoreno godinama. Beskoristan je. Samo povrijeđuje ljude, ne može ništa napraviti kako treba. Nitko ga ne voli. Ne zaslužuje biti voljen. Više ne želi letjeti. Sada samo želi utonuti u vječni san. Nikada se više probuditi.

Mali kanarinac živio je u ulici Slobode i sanjao je o slobodi.

Mali kanarinac nije zapravo kanarinac.